

INSTRUKCJA

nr 06/17

BORDO ART

Instrukcja wykonania wzoru deski elewacyjnej
z wykorzystaniem płyt styropianowych

FARBY ■ TYNKI ■ DOCIEPLENIA

Spis treści

1. Opis ogólny	5
2. System BORDO ART	5
3. Instrukcja wykonywania prac	6
3.1. Warunki prowadzenia prac	6
3.2. Przygotowanie podłoża	6
3.3. Gruntowanie.....	7
3.4. Nakładanie tynku.....	7
3.5. Stosowanie środka antyadhezyjnego	8
3.6. Tworzenie struktury deski tynku	9
3.7. Tworzenie rowków między deskami	10
3.8. Impregnowanie deski elewacyjnej i nadawanie koloru	11
4. Informacje dodatkowe	11

FARBY ■ TYNKI ■ DOCIEPLENIA

1. Opis ogólny

Firma Sempre Farby Sp. z o.o. jest producentem systemu dekoracyjnego BORDO ART. System ten jest przeznaczony do tworzenia dekoracyjnego wzoru deski na elewacji budynku metodą odcisku matrycy w mineralnym tynku dekoracyjnym.

2. System BORDO ART

W skład systemu BORDO ART do wykonania wzoru deski elewacyjnej wchodzi następujące produkty:

1. **Bordo Art G** – preparat gruntujący pod mineralny tynk dekoracyjny Bordo Art T. Orientacyjne zużycie preparatu wynosi ok. 0,15 l/m².
2. **Bordo Art T** – mineralna zaprawa tynkarska przeznaczona do wykonywania wypraw tynkarskich o grubości ok. 4,0 mm, dostarczona w postaci suchej mieszanki, którą przed użyciem należy wymieszać z wodą w ilości 5,5-6,0 l na 25 kg suchej mieszanki. Zaprawa produkowana jest w kolorze białym (w wersji do malowania). Mineralna zaprawa tynkarska może być stosowana na podłożach betonowych, tradycyjnych tynkach, podłożach gipsowo-kartonowych itp.
3. **Bordo Art M** – matryca do odcisku wzorów deski w postaci elastycznej, poliuretanowej formy (taśmy), wielokrotnego użycia, o wymiarach 2,2 x 0,15 [m] (dł. x szer.)
4. **Bordo Art Oil** – pomocniczy środek antyadhezyjny do rozformowywania przy stylizowaniu struktury drewna z użyciem matrycy poliuretanowej Bordo Art M odciskanej w tynku Bordo Art T. Środek składa się z wysokorafinowanych olejów mineralnych, który dodatkowo wstępnie impregnuje układ w celu minimalizacji powstawania wykwitów (białych nalotów).
5. **Bordo Art L** - impregnat koloryzujący do podłoży mineralnych. Do wykonywania warstwy dekoracyjno-impregnującej na powierzchni mineralnej wyprawy tynkarskiej Bordo Art T, dostarczony w gotowej postaci, w kolorach wg wzornika Producenta.
6. **Sempre Grunt GP** – głęboko penetrujący grunt wodorozcieńczalny, drobnocząsteczkowy preparat gruntujący przeznaczony jest do wyrównywania chłonności podłoża mineralnego, gotowy do użycia.
7. Inne niezbędne materiały:
 - czysta woda
 - listwy do fugowania, taśmy malarskie
 - packi, kielnie, wałki, gąbki.

Wszystkie produkty powinny być przygotowane i stosowane zgodnie z wymaganiami producenta ujętymi w Kartach Technicznych.

3. Instrukcja wykonywania prac

3.1. Warunki prowadzenia prac

Nie należy stosować elementów składowych pochodzących z różnych systemów, od różnych producentów. W ten sposób wykonane prace nie podlegają gwarancji. Temperatura otoczenia i obiektu w czasie wykonywania prac powinna wynosić od +5°C do +25°C, krzemianowych mas tynkarskich od +8°C do +25°C. Niedopuszczalne jest wykonywanie prac podczas opadów atmosferycznych, na powierzchniach silnie nasłonecznionych, podczas silnego wiatru oraz jeśli zapowiadany jest spadek temperatury poniżej 0°C w ciągu 24 godzin. Powierzchnia, na którą nakładany jest system ociepleniowy powinna być chroniona przed deszczem aż do momentu wyschnięcia nakładanych materiałów. W sytuacji, gdy podczas wykonywania prac korzysta się z rusztowań, należy zamontować je w sposób, który nie będzie wpływał na dłuższe utrzymywanie się wilgoci. Należy stosować się do zaleceń producenta i zachowywać odpowiednie czasookresy podczas wykonania kolejnych warstw systemu. Czas trwania przerw technologicznych podany jest na opakowaniu każdego produktu. Powierzchnia, na której planowane są prace powinna być wolna od wilgoci, pleśni i grzybów oraz innych wad, które mogą wpłynąć na trwałość systemu.

3.2. Przygotowanie podłoża

1. Deskę elewacyjną można wykonywać na podłożach typowych dla tynków mineralnych - betonowych, tradycyjnych tynkach, podłożach z płyt gipsowo-kartonowych itp.
2. Deska elewacyjna może być stosowana wewnątrz i na zewnątrz budynku.
3. Przed przystąpieniem do prac, należy zweryfikować, czy stan podłoża pozwala na wykonanie wzoru deski - jeśli nie, to konieczne będzie wykonanie właściwych prac naprawczych zgodnie ze sztuką budowlaną tak, by nie było przeszkód dla właściwego wykonania wzoru deski elewacyjnej.
4. Jeśli istnieją uszkodzenia powierzchni, należy je skorygować przed podjęciem dalszych prac. Podłoże musi być równe, możliwie płaskie, odkurzone, dobrze związane i czyste tj. bez fragmentów, które byłyby utrudnieniem przy późniejszym gruntowaniu i nakładaniu tynku

oraz utrzymaniu jego właściwej przyczepności (zabrudzenia, tłuste i oleiste, pozostałości farby plamy itp.)

5. Jeżeli podłoże jest niewystarczająco równe i stabilne, należy zastosować szpachlowanie podłoża klejem do zatapiania siatki Tesoromont Uniwersalny TU-200, a następnie wtopić siatkę SEMPRE 150.

6. Czas schnięcia warstwy zbrojonej wynosi 4 doby przy ok. 4 mm grubości tynku (przy temperaturze 20°C i 55% wilgotności względnej powietrza), niesprzyjające warunki atmosferyczne (niska temperatura, wysoka wilgotność powietrza) może wydłużyć czas pełnego utwardzenia.

7. Należy sprawdzić, czy siatka została dokładnie zatopiona, nierówności zeszlifować pacą z papierem ściernym.

8. Do kolejnych etapów prac można przystąpić tylko w przypadku, gdy podłoże jest całkowicie suche.

3.3. Gruntowanie

1. Gruntowanie podłoża wykonujemy preparatem Bordo Art G w sposób zgodny z instrukcją producenta umieszczoną na opakowaniu.

2. Przed rozpoczęciem gruntowania, preparat Bordo Art G należy dobrze wymieszać, nie wolno rozcieńczać produktu.

3. Prace można prowadzić przy pomocy wałka, pędzla – rozprowadzając równomiernie na powierzchni.

4. Przy optymalnych warunkach otoczenia (temperatura pomiędzy +5 a +25°C i wilgotność względna max. 65%) grunt Bordo Art G schnie około 12 godzin.

5. Jeśli istnieje taka konieczność, gruntowanie można powtórzyć zachowując te same warunki prac.

3.4. Nakładanie tynku

1. Nakładanie mineralnej zaprawy tynkarskiej Bordo Art T musi być wykonywane metodą ciągłą, aż do naturalnych przerw takich jak naroża budynku, dylatacje, itp.

2. Należy zapewnić odpowiednią liczbę pracowników i rusztowań. Pomiędzy rusztowaniem a ścianą należy zachować odpowiednią odległość – minimum 0,45 m. Należy unikać prac na silnie nasłonecznionych i nagrzanych powierzchniach. Należy używać materiału pochodzącego z tej samej partii (patrz nr serii na pojemniku) na jednej płaszczyźnie, w obrębie jej naturalnych granic.

3. Zawartość worka Bordo Art T należy wsypać do wiadra z czystą wodą w proporcjach jak wskazano na opakowaniu produktu (5,5-6,0 litra wody na opakowanie 25 kg), po czym dokładnie wymieszać mieszadłem wolnoobrotowym, aż do uzyskania stosunkowo jednorodnej masy, a następnie pozostawić na około 10 minut (czas dojrzewania tynku). Po tym czasie należy znów krótko przemieszać zawartość wiadra i można przystąpić do jego nakładania.
4. Tynk po wymieszaniu i krótkim dojrzewaniu utrzymuje optymalne właściwości robocze przez około 2 godziny w zależności od warunków atmosferycznych.
5. Optymalne warunki do nakładania tynku Bordo Art T to: temperatura pomiędzy +5 a +25°C i wilgotność względna max 65%, bez bezpośredniego nasłonecznienia.
6. Tynk należy nakładać przy użyciu czystej pacy zębatej (zęby 8-10 mm) ze stali nierdzewnej. Następnie należy wygładzić powstałe zęby tak, żeby grubość warstwy przed odbijaniem wzoru wynosiła ok. 4 mm.
7. Tynk powinien być nałożony równomiernie na całej powierzchni, a następnie możliwie dokładnie wygładzony szeroką pacą na całej powierzchni – ostatnie ruchy pacą wykonywać zgodnie z kierunkiem docelowego układu wzoru drewna - to gwarantuje właściwy efekt odbijania struktury deski.
8. Należy unikać prowadzenia prac na silnie nasłonecznionych i nagrzanym powierzchniach.

3.5. Stosowanie środka antyadhezyjnego

1. Matrycę deski elewacyjnej pokrywamy dokładnie niewielką ilością środka antyadhezyjnego Bordo Art Oil, co ma na celu ograniczenie przyczepności matrycy deski do tynku.
2. Aplikację środka Bordo Art Oil najlepiej prowadzić w miejscu, w którym nie będzie niebezpieczeństwa przypadkowego zabrudzenia matrycy zarówno od góry jak i od spodu – to pozwoli uniknąć trudności po odbiciu matrycy w tynku.
3. Środek antyadhezyjny może być aplikowany tylko na czystą matrycę – najlepiej przy pomocy pędzla, nakładając bardzo dokładnie cienką warstwę oleju mineralnego na całą powierzchnię matrycy.
4. Należy zabezpieczyć całą powierzchnię poliuretanowej matrycy, szczególnie dokładnie wypełniając fragmenty z głębszymi ryflami.
5. W optymalnych warunkach laboratoryjnych, jedno dokładnie wykonane zabezpieczenie środkiem Bordo Art Oil wystarcza na kilka odbić (2-3), ale w warunkach terenowych

na budowie, zabieg ten powinien być powtarzany przed każdym kolejnym użyciem szablonu (matrycy).

3.6. Tworzenie struktury deski tynku

1. Do tego etapu prac niezbędna jest współpraca minimum dwóch osób.
2. Matrycę poliuretanową Bordo Art M przenosimy rozwiniętą, trzymając za krawędzie tak, by jak najmniej ingerować w zaaplikowany środek antyadhezyjny.
3. Poliuretanową matrycę przykładamy do powierzchni, zaczynając najlepiej od jej krawędzi i rozwijamy, po czym dwie osoby przytrzymują ją po obu jej stronach i stosownym wałkiem przyciskają całą powierzchnię.
4. „Wałkowanie” należy wykonywać równomiernie i kilkakrotnie – najlepiej przy pomocy wałka o szerokości do 20 cm, gumowego lub z krótkim włosiem.
5. Do wałkowania nie można stosować zbyt dużej siły - tynk nie powinien być wyciskany spod szablonu.
6. Matrycę odrywamy powoli, równocześnie ciągle dociskając ją wałkiem – od razu sprawdzamy jakość odcisniętego wzoru; w razie potrzeby można wykonać natychmiastowe poprawki w odcisniętym wzorze deski.
7. Ewentualne „nadmiarowe wypływy” tynku pojawiające się przy krawędziach matrycy poliuretanowej można na bieżąco usuwać ręcznie (np. nożykiem do tapet) lub nadawać dodatkowy wzór lub wygładzać przy pomocy wałka ręcznego, wykorzystując krawędź walca wałka. Nadmiar tynku można również usunąć po jego całkowitym wyschnięciu - odcinamy nożykiem do tapet lub szlifujemy papierem ściernym o grubości 80-100 lub siatką do szlifowania.
8. Poliuretanową matrycę w razie potrzeby oczyścimy, po czym ponownie smarujemy środkiem antyadhezyjnym Bordo Art Oil. Czynności powtarzamy na kolejnych fragmentach powierzchni – warto każdorazowo obracać matrycę deski lub używając innego wzoru tak, by urozmaicić osiągnięty wzór całej powierzchni.
9. Po wykonaniu 4 lub 5 poziomów, należy ponownie za pomocą poziomicy wykonać pomocnicze linie kontrolne, korygując tym samym możliwe minimalne odchyłki od poziomu.
10. W obrębie narożników elewacji, trzeba przewidzieć wykonanie odcisków szablonu na tzw. „mijankę” (tj. z przesunięciem względem sąsiedniego poziomu) – w innym razie uzyskany efekt będzie nienaturalny.
11. Połączenie odcisków szablonu na długości wymaga dodatkowej precyzji, szczególnie jeśli nie przewiduje się wykonania pionowych rowków, będących odwzorowaniem końców „deski”: część szablonu (od strony połączenia) w trakcie odciskania wzoru nie zostaje

str. 9

dociśnięta wałkiem; potem przykładą się szablon ponownie „na zakładkę”, koniecznie pamiętając o dopasowaniu rysunku słoików do tego, już istniejącego i za pomocą wałka odciska się wzór.

12. Po wykonaniu wzorów słoików drewna a przed aplikacją impregnatu koloryzującego, tynk musi w pełni wyschnąć – przez co najmniej 4 doby. W tym okresie musi być chroniony przed niesprzyjającymi warunkami pogodowymi, m.in. wilgocią, wodą opadową. W niższych temperaturach i w podwyższonej wilgotności proces wydłuża się nawet do 14 dni.

13. Zaleca się zabezpieczenie elewacji przed wpływem promieni słonecznych, deszczu i wiatru poprzez stosowanie osłon (siatki na rusztowania).

14. Dostępne są trzy różne wzory poliuretanowej matrycy deski elewacyjnej Bordo Art M. Zaleca się używanie dwóch, trzech różnych wzorów matrycy i ich nieregularne obracanie „prawo, lewo” przy kolejnych odbiciach w tynku, aby zminimalizować widoczność efektu „powtarzalnego stempla” na elewacji.

15. Przy stosowaniu tylko jednego wzoru matrycy, zdecydowanie zaleca się nieregularne obracanie matrycy „prawo-lewo” przy kolejnych odcisnięciach w tynku i ewentualne ręczne korekty przy wykorzystaniu dostępnych narzędzi.

3.7. Tworzenie rowków między deskami

1. Tworzenie rowków między deskami nie jest technicznie wymagane – zależy jedynie od indywidualnych upodobań.

2. Czynność tę można wykonywać w momencie odbijania matrycy lub po wstępnym przeschnięciu materiału.

3. W czasie odciskania matrycy, przed rozpoczęciem jej usuwania, a po odbiciu wzoru, należy wykonać rowek poprzez przesuwanie ryłka w kształcie walca (\varnothing 4-6 mm) wzdłuż dłuższej krawędzi matrycy Bordo Art M.

4. Po wstępnym wyschnięciu materiału, czyli po około 4 godzinach od odcisnięcia szablonów, można wykonać w tynku rowki nadające efekt szczelin (fug) sąsiednimi między deskami. Wykonujemy to przykładając tarczę szlifierską \varnothing 125 mm do poziomicy i przesuwamy ją kilkakrotnie „szlifując” fugę o głębokości ok. 2 mm. Trzeba zwracać baczną uwagę, by głębokość fugi nie była zbyt duża i by nie uszkodzić warstwy bazowej z siatką. Czynność tę powtarzamy wielokrotnie w każdym miejscu, gdzie ma się pojawić szczelina między deskami.

5. Odstęp pomiędzy poziomymi fugami powinien wynosić ok. 15 cm, czyli tyle, co szerokość szablonu.

3.8. Impregnowanie deski elewacyjnej i nadawanie koloru

1. Po wykonaniu wszystkich fug, całą elewację lub ścianę należy dokładnie odkurzyć, usuwając cały pył i luźne drobinki. Potem można przetrzeć wilgotną szmatką.
2. Tynku Bordo Art T nie wolno pozostawić na elewacji bez impregnacji (zalecane jest minimum dwukrotne impregnowanie preparatem Bordo Art L).
3. Impregnowania koloryzującego dokonuje się po pełnym wyschnięciu tynku Bordo Art T, tzn. co najmniej 4 dobach od jego nakładania (jeśli podczas układania zaprawy tynkarskiej na suchej warstwie bazowej i przez następną dobę temperatura podłoża i powietrza wynosiła +20°C, a wilgotność względna była na poziomie 55%).
4. Zbyt wczesne użycie impregnatu koloryzującego może spowodować powstanie wykwitów wapiennych (białych nalotów), odbarwień, a nawet, przy wilgotnym tynku, pęcherzy.
5. Impregnowanie można wykonywać tylko wtedy, gdy tynk znajduje się na całej powierzchni ściany (wykonać należy od krawędzi do krawędzi muru).
6. Impregnatu koloryzującego Bordo Art L nie należy rozcieńczać. * Rozcieńczanie lub niezastosowanie drugiego malowania skutkuje bardzo nieestetycznym wyglądem elewacji i szybko postępującą degradacją impregnatu.
7. Tynk Bordo Art T, w którym odcisnięta jest struktura deski jest w kolorze białym.
8. Impregnat koloryzujący Bordo Art L powinien być nakładany (co najmniej) dwukrotnie, przy czym drugie malowanie powinno być wykonane po wyschnięciu pierwszej warstwy, najwcześniej po 12 godzinach od pierwszego malowania.
9. Impregnat koloryzujący Bordo Art L dostępny jest w ograniczonej palecie kolorów, ale mimo to daje wiele możliwych kombinacji efektu końcowego – te zależą od kombinacji wybranych kolorów do pierwszej, drugiej i ewentualnie kolejnych warstw impregnacji, sposobu i dokładności wykonania, użytych narzędzi, grubości nakładania warstwy itp.

4. Informacje dodatkowe

- Matryce poliuretanowe Bordo Art M powinny być pokrywane (smarowane) wyłącznie środkiem antyadhezyjnym Bordo Art Oil, stosowanie innych środków niszczy ich strukturę i powoduje ich degradację a więc skraca żywotność matrycy.
- Matryc poliuretanowych zdecydowanie nie należy przechowywać czy też moczyć w środku antyadhezyjnym (rozdzielaczu) Bordo Art Oil, a jedynie smarować tuż przed aplikacją matrycy.

- Matryce poliuretanowe po zakończeniu prac powinny być umyte jedynie wodą, bez detergentów (z form należy usunąć resztki tynku oraz nadmiar rozdzielacza Bordo Art Oil).
- Matryce poliuretanowe po wyczyszczeniu należy rozłożyć w całości (np. rozwiesić na rusztowaniu), aby dokładnie je wysuszyć.
- Matryce poliuretanowe należy przechowywać najlepiej rozwinięte w miejscu z zapewnionym dostępem i wymianą powietrza.
- Zdecydowanie nie wolno przechowywać matryc poliuretanowych w stanie niewyczyszczonym.
- Zdecydowanie nie wolno przechowywać brudnych matryc w zamkniętych pojemnikach. Stosowanie się do powyższych zasad leży w interesie zarówno inwestora jak i wykonawcy, gdyż właściwie używanie matrycy będzie zapewniało właściwy efekt jakościowy osiągniętego efektu, a także maksymalną żywotność matrycy.
- Zachowanie proporcji i dokładność mieszania tynku z wodą oraz zachowanie czasów dojrzewania i czasu otwartego zapewniają łatwe wykonawstwo i dobry efekt końcowy.
- Dobrze nałożony tynk to gwarancja bezproblemowego odciskania poliuretanowej matrycy i efektownego wzoru deski.
- Środek antyadhezyjny Bordo Art Oil zapewnia zarówno łatwe odciskanie wzoru w tynku ale także nie powoduje degradacji matrycy poliuretanowej.
- Przy odciskaniu matrycy w tynku dobrze sprawdza się współpraca trzech osób, dwie osoby przy tej czynności, to niezbędne minimum.
- Szablony odciskamy na tzw. „mijankę” tj. z przesunięciem wzoru względem sąsiedniego poziomu tak, by uniknąć widocznych efektów powtarzalności.
- Stosowanie osłon rusztowań znacznie zmniejsza wpływ niekorzystnych warunków atmosferycznych i zmniejsza ryzyko uszkodzeń efektownej elewacji.

Producent gwarantuje jakość wyrobów, lecz nie ma wpływu na sposób jego zastosowania. Podstawą zamieszczonych w tej instrukcji informacji jest wiedza producenta wynikająca z długoletnich obserwacji praktycznych zastosowań. Nie mogą one jednak zastąpić fachowego przygotowania wykonawcy i nie zwalniają go ze stosowania się do zasad sztuki budowlanej i przepisów BHP, stąd nie stanowią podstawy do rozstrzygnięcia sporów na drodze sądowej. W przypadku pytań i wątpliwości prosimy o kontakt z producentem.